

Vanuit RVO richten we ons op de advisering van aanvragen vanuit de Land- en tuinbouw en de visserij. Mijn reactie heeft enerzijds betrekking op ondernemers in zijn algemeenheid en onze doelgroep in het bijzonder.

De voorgestelde wijzigingen zien we als een duidelijke versobering van de regeling. Primair heeft dit direct sociaal economische gevolgen voor ondernemer, maar secundair wordt telkens het lokaal, regionaal economisch belang en de impact daarop vergeten. Of we het nu hebben over een ZZP-er of de eigenaar van een tuinbouwbedrijf met personeel in dienst, beiden vormen een zakelijk netwerk waarin een verdienmodel aanwezig is door toeleveranciers, afnemers maar ook ondersteunende bedrijven.

En of we het dan hebben over een starter, gevestigde of oudere zelfstandige maakt daarbij geen verschil. Vanuit alle doelgroepen vindt er een bijdrage plaats aan de (regionale) economie, werkgelegenheid en draagt ondersteuning vanuit het Bbz bij aan versteviging hiervan.

We horen in deze discussie vaak de opmerking; maar bij beëindiging van deze bedrijven nemen andere bedrijven dit aandeel over. Juist ondernemers met bedrijven in de grootte waar de Bbz op van toepassing is, zijn veelal regionaal georiënteerd. We zien juist in onze doelgroep veel gezinsbedrijven waar passie en ambitie onlosmakelijk met elkaar verbonden is, waarbij men sterk afhankelijk is van externe factoren, zoals het weer, geopolitieke verhoudingen, maar ook geconfronteerd kan worden met ziektes en onverwachte prijsdalingen. Uit onderzoek blijkt dat met het verdwijnen van de bedrijven ook de werkgelegenheid verdwijnt.

Op het gebied van financiering, zien we in toenemende mate een manco ontstaan bij het bancaire 'financieren van bedrijven in (tijdelijke) problemen', die niet voldoen aan de gewijzigde en steeds strenger wordende bancaire criteria.

Daarbij is verliesfinanciering binnen de bancaire wereld not done. Hierdoor zijn ondernemers al snel afhankelijk van andere partijen. Zowel banken als andere financiers willen zich immers, ondanks voldoende perspectief voor het bedrijf en de sector, op basis van bancaire criteria niet opnieuw verbinden aan het bedrijf (BKR-registratie).

We pleiten derhalve voor een toegankelijke en effectieve regeling, welke ook periodiek wordt vernieuwd, maar welke binnen een objectief uitvoeringskader blijft, waarin woongemeente en politieke structuren geen verschil kunnen en mogen maken.

Het voorstel om de oudere zelfstandigen uit de regeling te laten verdwijnen staat haaks op het voorgaande. We zien hiervoor dan ook onvoldoende onderbouwing. Dat dit niet in de structuurvisie past, zijn we het niet mee eens. Door het verwijderen van deze faciliteit zullen deze ouderen immers hun bedrijf gaan beëindigen en een beroep doen op de Ioaz of de PW. Naast dat dit direct via een uitkering (Buiggelden/art. 69 PW) een beslag doet op de algemene middelen, zie je dat de kansen van uitstroom naar de arbeidsmarkt met name voor ouderen minimaal zijn (hierover zijn gegevens bij gemeenten aanwezig).

Juist door de minimum inkomenseis blijft de aanvulling/beroep op middelen beperkt en houdt men de bijdrage van het bedrijf aan de (regionale) economie maar ook werkgelegenheid in stand.

Als we specifiek naar onze doelgroep kijken, zien we vooral kleine tuinders en veehouders hierbij toetreden. Mede door de zware fysieke belasting door de jaren heen kampt men vaak al met beperkingen en gezondheidsproblemen, een aanvullende ondersteuning zorgt ervoor dat ze samen met het gezin/partner nog een aanmerkelijk deel van de kosten van bestaan zelf kunnen verdienen.

Hier wordt gesproken over 'niet levensvatbaar'. Wij hanteren hier de norm 'sociaal levensvatbaar', er mag immers niet spoedig opnieuw een tekort ontstaan waardoor opnieuw bijstandsbehoefte ontstaat. Dit is vaak een onderdeel van een totaal oplossing waarbij alle partijen in het zakelijk netwerk een bijdrage leveren aan 'de instandhouding van het bedrijf/de inkomensbron', zoals de bank maakt de financiering aflossingsvrij, de plantenleverancier is bereid de planten te verrekenen met later in het seizoen de veilingopbrengst. Het bedrijf/de ondernemer blijft op deze wijze een bijdrage leveren aan de economie. Ons voorstel hierin: verhoog de leeftijd naar b.v. 57,5 jaar.

In de land- en tuinbouw, maar ook de visserij is de kredietbehoefte over het algemeen fors. Met enige regelmaat wordt in onze advisering het maximum krediet bereikt, waarbij we gelet op de beperkte betaalcapaciteit vrijwel altijd richting een looptijd van 10 jaar gaan. Tijdens heronderzoeken zien we tevens vaak een advies tot uitstel van betaling van aflossing voor 6 tot 12 maanden.

Dit verhoudt zich niet tot de voorgestelde financieringssysteem van het terugbetalen van de financiering/lening in 6 jaar door de gemeente. Hierdoor ontstaat immers een negatieve voorloop op de terugbetalingsverplichting van de gemeente en benadeelt gemeenten met veel grote kredieten. Denk hierbij aan de 'tuinbouwgemeenten' maar ook regio's waar de visserij van oudsher sterk aanwezig is. Toevoeging van de middelen voor levensvatbaarheidsonderzoeken aan het gemeentefonds, zal invloed hebben op de te maken externe onderzoekskosten (levensvatbaarheid, her- en voortgangsonderzoeken) door de gemeente. Bezuinigingen hierop zullen de zorgvuldigheid en objectiviteit in uitvoering aantasten. De specifieke kennis van sectoren blijven ons inziens noodzakelijk voor een adequate uitvoering. Nu zien we juist in de trajecten van voortgangsonderzoeken een vorm van (vroeg)signalering waarmee we door advisering/bijsturing de (terug)betalingscapaciteit m.b.t. de Bbz-lening kunnen vergroten.